

Společenství Bruna Gröninga má v dnešním světě úspěch

„MOJE BEDRA JSOU ŠIROKÁ.“

Zdeněk Vojtíšek

Velkou většinu aktivit léčitelů bychom v typologii náboženských společností přiřadili k typu „kult“,¹ případně „klientský kult“,² protože stoupenci léčitelů jsou zapojeni jako klienti, kteří si obvykle zaplatí za náboženský „produkt“ (naději na uzdravení), ale nemají potřebu se dále vzdělávat v nauce, účastnit se obřadů nebo vytvářet trvalé společenství. Jsou ale výjimky: díky působení některých léčitelů někdy vznikne společenství typu „nové náboženské hnutí“. Za příklad takových „léčitelských církví“ u nás mohou sloužit Společenství Josefa Zezulky, které je registrováno státem jako církev a náboženská společnost, nebo Kruh přátel Bruna Gröninga. Na druhé z těchto společenství, relativně velké a významné, ale akademicky dosud velmi málo zpracované, je zaměřen tento článek.

Kruh přátel Bruna Gröninga³ založila roku 1979 Rakušanka Grete Häuslerová (1922–2007). S německým léčitелеm Brunem Gröningem se setkala v samém počátku jeho působení v roce 1950 a při jedné jeho přednášce v Mnichově prožila vyléčení ze tří vážných nemocí.⁴ V následujících letech šířila povědomí o Gröningovi v Rakousku stala se na téměř devět let jeho blízkou spolupracovnicí. K další misijní práci ji po Gröningově smrti roku 1959 vedlo přesvědčení, že se v důsledku jeho metody uzdravení dějí nadále.⁵ Když se na konci 70. let rozdělila organizace Gröningových stoupenců jménem „Sdružení pro podporu duševně-duchovních přírodních základů života v Německu“,⁶ Häuslerové se podařilo konsolidovat společenství stoupenců pod jménem Kruh přátel Bruno Gröninga a rozšířit ho do celého světa.⁷

Úspěch hnutí zaznamenalo především od 80. let lidmi ovlivněnými tradi-

cí západního esoterismu a alternativní spiritualitou v duchu hnutí Nového věku (New Age).⁸ Místních setkání Kruhu (tzv. hodin společenství) se účastní v asi státech světa desítky tisíc lidí; hnutí má společenství dětí, společenství mládeže nebo společenství pro drogově závislé. Při Kruhu působí od roku 1992 Lékařsko-vědecká odborná skupina, která sdružuje několik tisíc pracovníků ve zdravotnictví. Od roku 2019 vede Kruh syn zakladatelky Dieter Häusler.

Bruno Gröning

V centru zájmu tohoto nového náboženského hnutí je osobnost a veřejné působení polského Němce Bruna Gröninga (1906–1959). Narodil se v Gdaňsku v katolické rodině jako čtvrté ze sedmi dětí. Podle svých vzpomínek už v dětství zažíval přítomnost Boha v přírodě a ve všech přírodninách.⁹ Učil se tesařem a vystřídal mnoho dělnických zaměstnání (byl poslíčkem, číšníkem, elektrikářem apod.). Roku 1928 uzavřel sňatek a roku 1931 se manželům Gertraud a Brunovi Gröningovým narodil syn Harald. Roku 1939 ale zemřel kvůli srdeční vadě. Téhož roku se manželům narodil druhý syn Günter, ale i ten brzy

zemřel – roku 1949 na zánět pohrudnice. Jeho otec mezitím vstoupil do Národně socialistické německé dělnické strany (NSDAP), narukoval, bojoval na východní frontě a byl mezi březnem a říjnem 1945 v zajetí. Po propuštění začal s rodinou žít v Dillenburgu v Hesensku. Po smrti druhého syna se manželé Gröningovi odloučili.¹⁰

Další zlomovou událostí v životě Bruna Gröninga se stalo to, že přijal pozvání do rodiny Anneliese a Helmuta Hülsmannových do Herfordu, města v Severním Porýní – Vestfálsku. Jejich syn Dieter trpěl svalovou atrofií a byl upoután na lůžko. Helmutovi doporučil Gröninga známý známého a Gröning skutečně v březnu 1949 do Herfordu přijel. Dieterovi pomohl tak, že chlapec začal chodit. Vděční Hülsmannovi pozvali Gröninga, aby s nimi bydlel, mohl tak vyléčit ještě další nemocné z jejich přátel a známých. Po několika dnech začaly za Gröningem proudit davy. Městské úřady se pokusily léčitelskou činnost zakázat, ale letáky v Herfordu vyzvaly nemocné, aby si od úředníků vyžádali povolení, tak v polovině června 1949 úřady raději zákaz Gröningovy činnosti uvolnily.¹¹ Proud poutníků do Herfordu neustával navzdory tomu, že Dieter Hülsmann se brzy vrátil na lůžko, i navzdory rozruchu kvůli diabetikovi, který odmítl lékařskou péči a ocitl se v kómatu.¹² Gröningovi věnovala ohromnou pozornost média,¹³ velmi příznivě již v květnu reagoval *Das neue Blatt*, nejčtenější byl patrně článek týdeníku *Der Spiegel* ze 7. července 1949 s Gröningovou fotografií na obálce s upoutávkou „Mám zákaz, volal Gröning“,¹⁴ důležitá byla série článků o něm v týdeníku *Revue* od srpna do října 1949.¹⁵

Jak napsala americká historička Monica Blacková, Gröning příliš nesplňoval obecnou představu léčitele: byl silným kuřákem amerických chesterfieldek, pil hodně silné kávy, nekázal, nebyl řečníkem, nic nenapsal, neměl (alespoň zpočátku) žádné uspořádané učení, neměl techniku pro uzdravování, nebylo jasné, co jak bylo uzdravováno, v případě Dietera Hülsmanna, který z něj udělal celebrity, byl nakonec neúspěšný (Dieter roku 1955 zemřel). Není divu, že Gröningův úspěch Blacková připsala spíše potřebám části poválečné německé společnosti, zmítané apokalyptickými předpověďmi, než léčiteli samému, k němuž se alespoň

Bruno Gröning Grete Häuslerová. – Všechny fotografie článku: internetové prezentace Kruhu přátel Bruna Gröninga.

část této společnosti mohla s velkou nadějí upnout.¹⁶ Roli snad sehrálo to, že zákonná opatření, omezující činnost léčitelů, byla (částečně neprávem) připisována nacistickému režimu.¹⁷

Právě kvůli tomu, že neměl zákonné povolení k léčitelství, musel Gröning koncem června 1949 Herford opustit. Ještě v červenci se podrobil experimentům na univerzitě v Heidelbergu, kde působil Viktor von Weizsäcker (1886–1957), jeden ze zakladatelů psychosomatické medicíny. V zásadě potvrdily, že Gröningovo působení je „léčbou duše“.¹⁸ Už protestantský farář Hermann Kunst v květnu v Herfordu konstatoval, že Gröning není šarlatán a nejde mu o peníze. Gröning někdy strávil s pacientem hodiny, někdy léčil na dálku na základě lístečku s prosbou o vyléčení, někdy doporučoval metody, které navazovaly na lidové pověry a představy o čarodějnictví. Kunst si ale všiml toho, že některým pacientům se staré bolesti po týdnech či měsících vracely.¹⁹ Už na začátku svého působení Gröning pracoval s představou léčivé energie, kterou nazýval „Heilstrom“ (léčivý proud). Někteří jeho pacienti věřili, že touto energií jsou nabity staniolové kuličky, které tvořil z obalů svých chesterfieldek, nebo křeslo, na němž seděl.²⁰ Na přednášce v Hamburgu v červnu 1949 spojil své schopnosti s Bohem deklarací, že v něho věří a že s ním žije.²¹

Druhou polovinu léta roku 1949 trávil Bruno Gröning na bývalé farmě Traberhof v Rosenheimu. Přednášky měl ale v Mnichově, vzdáleném asi 70 km. Kolem sebe už měl celý tým lidí; jeho prvním manažerem se stal Egon Arthur Schmidt a dokumentaristé Rolf a Erika Engler-

vi natáčeli o jeho působení film.²² Do Traberhofu přicházelo denně asi 12–18 tisíc lidí. Atmosféra byla čím dál tím více religiózní, například se zpívaly církevní hymny.²³ V této době Gröning zažil krátce popularitu i mezi politiky, například u bavorského ministerského předsedy Hanse Eharda.²⁴ Mediální zájem o Gröninga

trval, ale kromě mnoha přejných článků přinesl skandální „odhalení“, na nichž se podílel manažer Schmidt: Gröning byl líčen jako podvodník, pijan a sexuální predátor, který trpí grandiózními představami o vlastním mesiášství.²⁵

V září se Gröning rozhodl náhle opustit Traberhof a jeho další manažer Otto Meckelburg a mu navrhl vybudovat v Horním Bavorsku léčebné centrum. Gröning souhlasil a Meckelburg založil na podzim 1949 Spolek pro výzkum gröningovských léčebných metod.²⁶ V zimě 1949–1950 Bruno Gröning přednášel a uzdravoval v severozápadním Německu. Také s Meckelburgem a jeho manželkou Renée se Gröning hned v roce 1950 rozešel a působil pak Mnichově spolu s léčitелеm Eugenem Enderlinem. Spolu s Otto Meckelburgem ovšem stáli v červnu 1951 před soudem kvůli porušení léčitelství zákona. Gröning se bránil tím, že nevykonává léčitelství, jen předává lidem svou filosofii. Jeho právníci se snažili klasifikovat jeho činnost jako ná-

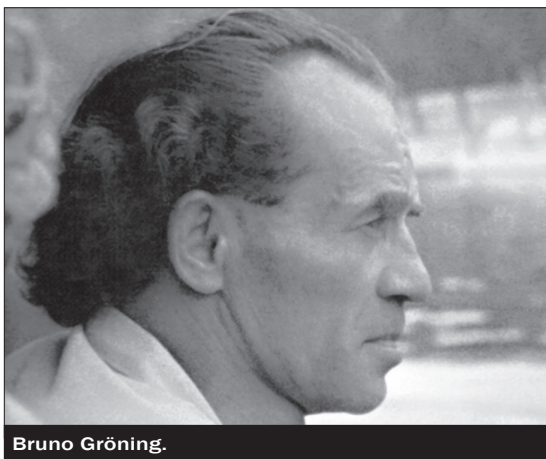
Bruno Gröning promlouvá k nemocným z balkónu vily Hülsmanových Herfordu.

boženskou. Bruno Gröning byl sice roku 1952 zproštěn obžaloby, ale léčitelství nemohl nadále vykonávat. Následujícího roku proto vznikl Gröningův svaz²⁷ a stal se pořadatelem přednášek, na nichž Gröning vystupoval jako soukromý učenec.

Zklamání z manažerů, kteří si ho chtěli přivlastnit,²⁸ soudních procesů, v nichž Gröning vystupoval buď jako strana žalující, nebo žalovaná, bylo více, ale nejvážnějším ohrožením se pro něj stal případ Ruth Kuhfussové. Měla tuberkulózu a ona i její otec došli ve fanatické víře v Gröninga k přesvědčení, že léky a lékařská péče by byly s touto vírou v rozporu. Ruth v 18 letech zemřela a roku 1955 začal proces, při němž byl Gröning obžalován z neúmyslného zabíjení. Tohoto obvinění byl sice roku 1957 zproštěn, ale byl shledán vinným z porušení léčitelství zákona a odsouzen k tříměsíčnímu vězení a pokutě dvou tisíc marek; odvolací soud roku 1958 mu zpřisnil trest na osm měsíců vězení a pět tisíc marek pokuty.²⁹

Poznámky

- 1 WALLIS, Roy, *The Cult and its Transformation*, in: WALLIS, Roy (ed.), *Sectarianism. Analyses of Religious and Non-Religious Sects*, London: Peter Owen 1975, s. 35–49.
- 2 STARK, Rodney – BAINBRIDGE, William Sims, „Of Churches Sects and Cults: Preliminary Concepts for Theory of Religious Movements“, *Journal for the Scientific Study of Religion*, 18 (2), 1979, s. 117–133.
- 3 „Bruno Gröning Freundeskreis“, česky se vyskytuje též název Kruh přátel Bruno Gröninga.
- 4 „Kruh přátel Bruno Gröninga. Mezinárodní sdružení pro léčení duchovní cestou“, *Kruh přátel Bruna Gröninga* [online], URL: <https://www.bruno-groening.org/cs/kruh-pratel/organizace/kruh-pratel-bruno-groening>, 15. 2. 2024.
- 5 Tamtéž.
- 6 „Verein zur Förderung seelisch-geistiger und natürlicher Lebensgrundlagen in Deutschland, e. V.“
- 7 „Vítejte v Kruhu přátel Bruno Gröninga“, *Kruh přátel Bruna Gröninga* [online], URL: <https://www.bruno-groening.org/cs>, 15. 2. 2024.
- 8 RIGL, Thomas, „Bruno-Gröning-Freudeskreis“, in: SINABELL, Johannes – BAER, Harald – GASPER, Hans – MÜLLER, Joachim, *Lexikon neureligiöser Bewegungen, esoterischer Gruppen und alternativer Lebenshilfen*, Freiburg – Basel – Wien: Verlag Herder 2010, S. 41.
- 9 EICH, Thomas, *Působení Bruno Gröninga za jeho života dnes*, Thalmissing: Kreis für geistige Lebenshilfe 2013, s. 23–24.
- 10 Odstavec podle: BLACK, Monica, *Demon-Haunted Land. Witches, Wonder Doctors, and the Ghosts of the Past in Post-WWII Germany*, New York: Metropolitan Books 2020, s. 49–53; EICH, *Působení...* s. 25–26.
- 11 BLACK, *Demon-Haunted Land...* s. 57–58, 71.
- 12 Tamtéž, s. 72–73.
- 13 Ukázky obsahuje: „Novinové články tehdejší doby“, *Kruh přátel Bruna Gröninga* [online], URL: <https://www.bruno-groening.org/cs/brunogroening/novinove-clanky-z-tehdejsi-doby/bruno-groening-jeho-slovo-pouta-nemoc>, 15. 2. 2024.
- 14 Jednalo se o číslo 28/1949. Je dostupné v archivu *Die Spiegel* [online], URL: <https://www.spiegel.de/spiegel/print/index-2024.html>. V článku „Wer ein Schnitzel findet, ist geheilt“ je popsáno údajné první uzdravení prostřednictvím Gröninga.
- 15 Vycházel v nákladu 100–400 tisíc výtisků. – BLACK, *Demon-Haunted Land...* s. 78.
- 16 BLACK, *Demon-Haunted Land...* s. 45.
- 17 Tamtéž, s. 60.
- 18 Také novináři *Revue* ho nazývali „Seelenarzt“, lékař duše. – Tamtéž, s. 80–81.
- 19 Tamtéž, s. 61–62.
- 20 Tamtéž, s. 86.
- 21 Tamtéž, s. 74.
- 22 Tamtéž, s. 95.
- 23 Tamtéž, s. 108.
- 24 Tamtéž, s. 107, 112, 162.
- 25 Tamtéž, s. 116.
- 26 „Verein zur Erforschung Gröning'scher Heilmethoden“.
- 27 „Gröning-Bund“.
- 28 Například Eich popsal výrobu Gröningových pilulek. – EICH, *Působení...* s. 38–40.
- 29 Odstavec podle: BLACK, *Demon-Haunted Land...* s. 113, 141, 154, 230–231, 237, 240, 248–251; s přihlédnutím EICH, *Působení...* s. 34–45.

Bruno Gröning.

Mezitím se Gröning postupně vytratil ze zorného pole veřejnosti; místo ohromných zástupů ho vyhledávaly jen skupiny oddaných příznivců a nemocných,³⁰ kteří s sebou často nosili stříbrné staniolové kuličky. Určitou změnu způsobilo to, že 50. léta se stala érou parapsychologie, tedy přesvědčení, že záhadné jevy přenosu myšlenek, jasnovidectví, manipulace s předměty mentální silou apod., mohou být vědecky zkoumány a vysvětleny. Blacková proto psala o jisté „sekularizaci“ Gröningova léčitelství.³¹

Sám Gröning se při policejním výslechu roku 1956 při líčení své metody odvolával na právě vyšlou knihu *Síla pozitivního myšlení* amerického kazatele spisovatele Normana Vincenta Peala (1898–1993).³² Mezi svá témata při přednáškách zařadil odpor k dominanci farmaceutického průmyslu nebo upozornění na důsledky poškozeného životního prostředí na zdraví.³³ Roku 1957 se rozpadl Gröningův svaz a následujícího roku vzniklo již výše zmíněné Sdružení pro podporu duševně-duchovních přírodních základů života v Německu, z nějž

se vyvinul současný Kruh Bruna Gröninga.

Bruno Gröning uzavřel roku 1955 druhý sňatek s Francouzskou Josette Duoséeovou. Po deseti letech svého léčitelského působení zemřel 26. ledna 1959 na rakovinu žaludku. Mezi jeho stoupenci se rozšířilo přesvědčení, že skutečnou příčinou smrti byl zákaz léčitelského působení, protože „Heilstrom“ nesměl být kvůli zakazu odebrán, a Gröning tak byl vnitřně spálen.³⁴ Jeho hrob v Dillenburgu se pro jeho stoupence stal poutním místem.

Obrysy učení

Za Gröningova života stejně jako v současnosti jsou pro jeho stoupence daleko důležitější svědectví o uzdravení a o Gröningově pomoci v náročných situacích než jeho učení.³⁵ Přesto je možné formulovat základní principy jeho poselství.

Východím předpokladem se zdá být přesvědčení, že Bůh, který kdysi stvořil člověka zdravého a krásného, ho chce mít zdravého nyní.³⁶ Jak to formuloval jeho stoupenec Eich, harmonie s Bohem znamená podle Gröninga zdraví, odklon od Boha znamená nemoc.³⁷ Nemoc má duchovní příčinu, je projevem zla, působícího skrze satana. Je následkem nesprávných myšlenek a činů. Gröning proto vyzýval k „velkému obratu“³⁸ jednotlivce i celé lidstvo. Obrátit se k Bohu znamená také činit dobré, věřit v dobro a mít vůli k uzdravení. Víra znamená odložit rozumově orientované (také vědecké) myšlení.³⁹ To s sebou nese potřebu vyhýbat se negativním myšlenkám na ne-

moc (včetně pojmenování nemoci, tedy diagnózy). Je dobré se vyhýbat lidem, kteří by pozitivní naladění nemocného rušili ohrožovali jeho víru v Boha, dobro a Gröningovu filosofii. Počátek uzdravení je tedy v lidské mysli; ostatně, Bruno Gröning proto chápal své léčebné působení jako „školení mysli“.

Připravená mysl se může naladit na boží sílu. Gröning ji nazýval léčivým proudem („Heilstrom“) ti jeho stoupenci, kteří nehovoří německy, používají tento německý výraz. Heilstrom je podle nich totožný s božskou silou, která má v různých kulturách různé názvy: prána, čchi, vis vitalis, kosmická energie apod.⁴⁰ Gröning pro tuto duchovní sílu, která přináší uzdravení, používá pojmy „léčivá vlna“ či „Boží síla“ přirovnával ji k elektrické energii: Bůh je tomo obraze elektrárnou, Gröning transformátorem a jednotlivý člověk žárovkou.⁴¹ Na boží sílu je třeba se „naladit“ jako na určitou frekvenci. Naladění je označováno německým výrazem „Einstellen“ připomíná modlitbu beze slov, meditaci či kontemplaci. Při Einstellen je důležité držení těla: křížení nohou nebo rukou by zabraňovalo proudění energie. Doporučeno je při sezení položit ruce dlaněmi vzhůru na stehna. Tak člověk přijímá léčivou boží sílu do svého nitra.

Einstellen, které zahrnuje pozitivní myšlení, naladění na Boha víru v uzdravení, je doporučeno konat několikrát denně pokud možno v přítomnosti fotografie Bruna Gröninga. Větší účinek má Einstellen v Kruhu přátel při tzv. hodinách společenství. Einstellen je doporučováno jako preventivní prostředek. Podle Gröninga je ale běžné, že Heilstrom vyvolá v těle očistný proces, který se

Poznámky (pokračování)

30 BLACK, *Demon-Haunted Land...* s. 227.

31 Tamtéž, s. 242–243.

32 Tamtéž, s. 241.

33 Tamtéž, s. 227–228.

34 Toto vysvětlení přijala od Bruna Gröninga například jeho stoupenkyně Greta Häuslerová. – Viz EICH, *Působení...* s. 52–53.

35 Publikace Gröningových stoupenců obsahují značný počet svědectví. Viz např. EICH, *Působení...*; HÄUSLEROVÁ, Grete, *Úvodní spis do učení Bruna Gröninga*, Hennef/Sieg: Kreis für geistige Lebenshilfe 2001; KAMP, Matthias, *Bruno Gröning – Revoluce v lékařství. Rehabilitace zneuznaného. Lékařská dokumentace léčení duševní cestou, kapitola III. IV.*, bez bibliografických údajů.

36 Gröninga citoval EICH, *Působení...* s. 17–18.

37 Tamtéž, s. 15.

38 Tamtéž, s. 56–58.

39 Tamtéž, s. 58.

40 Vítejte v Kruhu přátel Bruna Gröninga“, *Kruh přátel Bruna Gröninga* [online], URL: <https://www.bruno-groening.org/tsch/welcome.htm>, download 24. 6.

2001; v současnosti (15. 2. 2024) je výpověď formulována bez odkazu na pránu, čchi božskou sílu.

41 EICH, *Působení...* s. 59.

42 HÄUSLEROVÁ, *Úvodní spis...* s. 7.

43 EICH, *Působení...* s. 56.

44 Tamtéž, s. 19.

45 Tamtéž, s. 72–73.

46 HÄUSLEROVÁ, *Úvodní spis...* s. 36.

47 RIGL, „Bruno-Gröning-Freudeskreis“... S. 42.

48 Například ranní společné Einstellen prostřednictvím internetového vysílání dne 13. ledna 2024 bylo překládáno do 14 jazyků a účastnilo se ho asi 2 650 posluchačů, z toho českých více než 200.

49 Jedná se zejména o filmy: *Der Wunderapostel* (1993), *Das Phänomen Bruno Gröning* (2003), *Die Heilungen geschehen weiter* (2005), *Das Phänomen der Heilung* (2015). Kromě prvního jsou k dispozici online s českými tituly.

50 Roku 2020 bylo uvedeno 54 spojení na vedoucí lokálních společenství. – Dana Husková, „Kontakt na vedoucí společenství Kruhu přátel B. Gröninga ČR + SR“, *Facebook* [online], 9. března 2020, URL: <https://www.facebook.com/groups/bruno-groening.cz/posts/2616322661830788/>.

– Na začátku roku 2024 bylo ovšem jenom v Praze 11 takových společenství a také Dětské společenství a Mládežnické společenství.

51 Dana Husková, *Facebook* [online], 12. července 2020, URL: <https://www.facebook.com/groups/bruno-groening.cz/posts/2908038055992579>.

52 Konala se 9. ledna 2024. Podrobný popis této hodiny společenství: VOJTÍŠEK, Zdeněk, „Přijmout léčivý Heilstrom: na návštěvě v Kruhu přátel Bruna Gröninga“, *Náboženský infoseris* [online], 27. 2. 2024, URL: <https://info.dingir.cz/2024/02/prijmout-lecivyy-heilstrom-na-navsteve-v-kruhu-pratel-bruna-groninga>.

53 Kromě knih Häuslerové, Eicha Kampa, které jsou v tomto článku citovány, je v češtině k dispozici také kniha Gröningových citátů: PESCH, Christoph – HÄUSLER, Birgit (eds.), *Bruno Gröning. Dávám vám na vědomí*, Kruh přátel Bruna Gröninga 2022; nebo Gröningova biografie HÄUSLER, Greta – EICH, Thomas, *Bruno Gröning. Žijí, aby lidstvo mohlo žít dál*, Kruh přátel Bruna Gröninga 2013.

projevuje bolestí. Tyto „regulace“ léčivého proudu (používá se opět německý termín, to „Regelungen“) čistí tělo od nemoci. Je třeba počkat, až tyto bolesti zmizí, udržet si přitom víru v uzdravení a odhodlání být zdrav.

V této jednoduché věrouce připadá zvláštní místo Brunovi Gröningovi. Je dáno tím, že údajně znal duchovní zákony, na jejichž základě dochází k vyléčení.⁴² Přirovnával se k potrubí, jímž proudí Heilstrom. Kumuloval se v jeho krku, který byl podle fotografií v některých dobách skutečně obzvláště silný. Právě tím, že byl obrazným „potrubím“ pro Heilstrom, „shořel“ (zemřel) v době, kdy ho nemohl kvůli zákazu dávat nemocným lidem. On a jeho stoupenci předpokládali a předpokládají, že Ježíš byl předchůdcem Gröninga a že Gröningův jedinečný vztah s Bohem mu umožňoval a umožňuje vědět o člověku všechno: minulost (která mohla zahrnovat i minulé životy), přítomnost i budoucnost.⁴³ Už za života bral na sebe starosti nemoci svých stoupců: „Ponesu je za vás,“ sliboval. „Moje bedra jsou široká.“⁴⁴ Další z předpokládaných Gröningových mimořádných schopností bylo vložit do předmětů (například do staniolových kuliček) léčivou sílu, a tak je „oslovit“. Takto „oslovené“ předměty údajně působí až do současnosti.⁴⁵

Společenství Bruna Gröninga

Role Bruna Gröninga je v současnosti ve společenství jeho Kruhu podobná jako za jeho života: Gröning je prostřednic-

tvím své fotografie přítomen mezi svými stoupenci, je jejich přímluvcem u Boha, zprostředkovatelem Heilstrom, pomáhá jim a bere na sebe jejich nemoci a starosti. Grete Häuslerová to vyjádřila slovy: „... Bruno Gröning skutečně není mrtev a pomáhá dále tomu, kdo ho dnes prosí, ačkoli je už mnoho let na onom světě.“⁴⁶ Gröningova role ježíšovského spasitele je patrná v písních Kruhu, podobnost s Ježíšem v křesťanském pojetí vyjadřuje přesvědčení v jedné z písní, že v Paříži prolil svou krev.⁴⁷

Získání členství v Kruhu přátel Bruna Gröninga je velmi snadné – je třeba absolvovat úvodní přednášku (je to možné též online) a o členství požádat. Tím je zájemce zapsán na seznam těch, kteří jsou s Kruhem ve styku prostřednictvím elektronické pošty. Předpokládá se, že člen bude pečovat o své zdraví tím, že v soukromí provádí Einstellen. Může ho vykonávat také pro jiné lidi nebo pro domácí zvířata. V praxi uzdravování hraje velkou roli fotografie Bruna Gröninga, též přiložená k nemocné části těla. Obvyklé je tzv. odevzdávání: jedná se o předání problémů Brunovi Gröningovi, obvykle s pohledem upřeným na jeho fotografii. Člen Kruhu se také může každý den kromě neděle účastnit ranních Einstellen prostřednictvím internetu. Takových internetových konferencí (pro něž se používá zkratka IGR) je více jsou regio-

nálně nebo věkově specificky zaměřeny.⁴⁸ Zájemcům o působení Bruna Gröninga jsou také k dispozici filmy z produkce jeho stoupců⁴⁹ nebo gröningovské díly pořadu Jaroslava Duška „Duše K“. Velmi doporučovaná je účast na hodině společenství, která se koná jednou za tři týdny na desítkách míst Česka.⁵⁰ Jedno z pozvání na facebooku sděluje, že „sám je člověk slabý, tak to řekl B. Gröning a věděl, proč. Člověk je vystaven tolika zlým vlivům negativní energie, tak potřebuje pravidelně dobít svoji životní ‚baterii‘. K tomu jsou určeny hodiny společenství, kde se člověk postupně dozvídá vše pro svůj duchovní vývoj pro to, aby také dosáhl zdraví a úspěchu v životě.“⁵¹ Podobně snadné, jako je ke Kruhu se připojit, je také ho opustit.

Hodina společenství Kruhu přátel Bruna Gröninga v Praze 10, kterou autor tohoto článku navštívil,⁵² obsahovala tři společná Einstellen, rozprostřená v dvouhodinovém programu mezi společnou píseň, báseň, promluvu vedoucího, která měla charakter svědectví, dvou čtení Gröningových textů, tří svědectví účastníků hodiny, čtení ze *Školícího dopisu*, hudebního předělu a závěrečné modlitby směřované k Brunovi Gröningovi. Bohoslužebný charakter dokreslovala fotografie Bruna Gröninga, květiny a zapálená svíčka.

Zmíněný *Školící dopis pro Kruh přátel Bruna Gröninga* patří k bohaté tiskové produkci⁵³ Kruhu překládané do češtiny. Časopis vychází čtyřikrát ročně na 72 stranách formátu A4,⁵⁴ je určen pro členy Kruhu a až na několik výjimek (báseň, Gröningova přednáška apod.) obsahuje svědectví o Gröningově pomoci nejen ve zdravotních, ale ve všech ostatních životních problémech. Svědectví mají často vrchol v poděkování Brunovi Gröningovi.

Tři věci otřásají mým nitrem

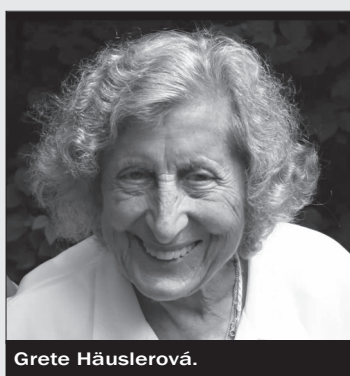
od té doby, co smím být u Bruna Gröninga a jeho učení:

1. že se člověk může jednoduše uzdravit pomocí mluveného slova,
2. že každý vyléčený každý, kdo má spojení na boží pramen síly, může předávat vyléčení dál
3. že Bruno Gröning skutečně není mrtev a pomáhá dále tomu, kdo ho dnes prosí, ačkoli je už mnoho let na onom světě.

To vše je tak neuvěřitelné, ale pravdivé. Toto boží působení skrze Bruna Gröninga je nádherné, zázračné a bude moci mít věčnou existenci, protože to není nic lidského. Bruno Gröning říkal už Herfordu:

„Člověk nemůže působit žádné zázraky, ale také žádný člověk nebude schopen dokázat něco takového, co vidíte zde.“

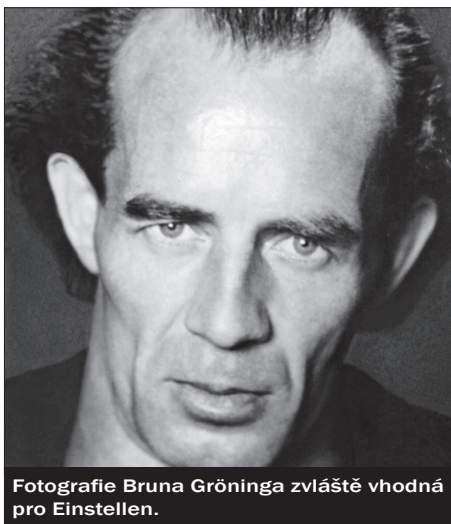
Přeji Vám, abyste se sami na vlastním těle přesvědčili pravdě tohoto božího působení skrze učení Bruna Gröninga!

Grete Häuslerová.

Grete Häuslerová,

Doslov brožury *Úvodní spis do učení Bruna Gröninga*, str. 36.

Fotografie Bruna Gröninga zvláště vhodná pro Einstellen.

Spíše veřejnosti a pro první kontakt se zájemci je určen časopis *Bruno Gröning*, který vychází česky dvakrát ročně online (německy čtyřikrát ročně) a kromě svědectví obsahuje reportáže apod. Kruh přátel Bruna Gröninga disponuje také několika typy misijních letáků. Vydávání tiskovin v různých jazycích slouží německé Nakladatelství Grety Häuslerové.⁵⁴

Každé uzdravení je na základě svědectví písemně zaznamenáno, prověřeno lékařem a zdokumentováno. Součástí Kruhu přátel Bruna Gröninga je Lékařsko-vědecká odborná skupina (MWF),⁵⁵ která sdružuje stoupence působící ve zdravotnických profesích. Vznikla roku

1992 a jejími členy je celosvětově údajně několik tisíc lékařů a zdravotníků. Sepisují se ale také jiné než zdravotní pomoci a úspěchy a stoupenci jsou povzbuzováni k tomu, aby svá svědectví formulovali, a povzbuzovali tak víru svých přátel v Kruhu.

Kruhy přátel Bruna Gröninga pracují na základě dobrovolnosti a účast na akcích společenství je bezplatná. Také vedoucí na stupních hierarchie nejsou za svou práci placeni. Kruhy se přitom zdají být velice aktivní. Kromě hodin společenství pořádají misijní přednášky lékařů, kteří jsou zároveň stoupenci Bruna Gröninga, pravidelné školicí týdny, zájezdy na mezinárodní zasedání a konference, prázdninové Putovní týdny apod. Aktivity pro děti a mládež, které zahrnují například speciální *Školicí dopisy*, byly zmíněny už výše. Koordinaci jednotlivých Kruhů má na starost spolek Kruh pro přirozenou pomoc v životě,⁵⁶ který je právnickou osobou a který jednotlivé národní kruhy centrálně řídí.

Religionistické shrnutí

Nové náboženské hnutí, které současní stoupenci léčitele Bruna Gröninga tvoří, je asi nejspíše možné shrnout pod název Kruh přátel Bruna Gröninga a zařadit ho k léčitelským společenstvím, vycházejícím ze západního esoterismu. V duchu

této tradice se hnutí nepovažuje za náboženské a zdůrazňuje, že „není vázáno na žádné náboženství nebo konfesi“.⁵⁷ Kruh přátel Bruna Gröninga ale snad podle všech pojetí toho, co je náboženství, je nutné mezi náboženská společenství zařadit. Z tradice západního esoterismu si Bruno Gröning vzal představu božské energie (Heilstrom) a odtud také pochází směr tzv. nového myšlení, známějšího pod značkou „pozitivní myšlení“, jehož předpoklady patří k základům Gröningovy nauky. Jedná se ovšem o lidovou podobu tradice západního esoterismu, do níž se promítlo lidové křesťanství: Gröningova role je podobná křesťanskému svatému nebo Ježíšovi, zmiňováni jsou Ježíš a Bůh v křesťansky obvyklých kontextech, používána jsou biblická podobnoství apod. Velkou roli hraje lidová magie (působení Gröningovy fotografie nebo staniolových kuliček). Také Gröningův nekomplikovaný dualismus (Bůh vs. satan, dobro vs. zlo, zdraví vs. nemoc) je možné přiřadit k charakteristice Kruhu jako lidového náboženství. Na tradici západního esoterismu ukazuje ozvučnost narativu o Gröningovi v hnutí Nového věku (Gröning bývá tématem časopisů propagujících alternativní medicínu v duchu tohoto hnutí).

K religionistickému pohledu patří vnímání napětí, někdy dokonce konfliktů mezi příbuznými nemocných stoupenců a Kruhem. V Kruhu je přítomna nedůvěra k lékům, které jsou jednak chápány jako produkt ziskuchtivého farmaceutického průmyslu, jednak u některého nemocného může vyvolat dojem, že jejich užívání je v rozporu s vírou v uzdravení prostřednictvím Bruna Gröninga. Tuto nedůvěru a její důsledky nesou někteří příbuzní stoupenců, případně pozůstalí po nich velmi úkorně. Vztahy k příbuzným mohou být navíc fatálně narušeny doporučením Kruhu vyhnout se „satanským“ lidem, tedy těm, kteří jsou skeptičtí vůči podpoře, kterou Kruh nemocným lidem poskytuje. Naděje tak může být draze zaplácena narušením vztahů, které nemocný potřebuje neméně.

Poznámky (dokončení)

- 54 Grete Häusler Verlag.
- 55 „Medizinisch-Wissenschaftlichen Fachgruppe“.
- 56 „Kreis für natürliche Lebenshilfe“.
- 57 EICH, *Působení...* s. 151.

Ukázka z časopisu *Školicí dopis pro Kruh přátel Bruna Gröninga* (2/2022, jaro, dospělí, s. 45)

Pomoc po bodnutí hmyzem

V létě 2018 naše děti často v noci obtěžovali komáři a ráno se probouzely s nateklými, svědícími pupínky. Jedna z mých dcer měla krátce před 16. narozeninami a potřebovala novou fotografii na průkaz. Ráno se však probudila s velkým, nateklým štípancem na víčku. Naštěstí byl víkend. Navrhla jsem jí, aby si přes den přikládala na víčko malou fotografii Bruna Gröninga. V této situaci s tím souhlasila, i když předtím byla co se týče Bruna Gröninga, jeho fotografií a knih plná pochybností. V té době ještě nebyla v Kruhu přátel Bruna Gröninga. Než jsem šla do práce, einstellen jsem se na Heilstrom a prosila, aby otok před fotografováním úplně ustoupil. Když jsem přišla z práce domů, bylo oko skoro normální. Následujícího rána to bylo úplně v pořádku a byly jsme obě šťastné, že se fotografie mohla pořídit.

Tento zážitek posílil dceřinu víru. Od té doby si dává každou noc pod polštář školicí dopis. Všimla jsem si také, že je vyrovnanější a přátelštější, než bývala dřív. Také když ji bolely zuby, položila si tam obrázek Bruna Gröninga a pomohlo to. Jsme vděční za pomoc, kterou jsme zažili a která posílila naši víru.

Battungalag Baljirdondov, 51 let, o dceři Suvd-Erdene, 16 let, Ulánbátar, Mongolsko

Komentář lékaře:

Dcera paní Battungalag Baljirdondov měla po hmyzím bodnutí na víčku velmi výrazný otok. Že tento otok už následující den úplně zmizí, to by se z lékařské zkušenosti nedalo očekávat. Působení fotografie je z pohledu medicíny nevysvětlitelné.

A. Weifi, lékařka

Doc. PhDr. **Zdeněk Vojtíšek**, Ph.D. (*1963), je vedoucím katedry religionistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a šéfredaktorem časopisu *Dingir*.